

Ročník 2016

SBÍRKA MEZINÁRODNÍCH SMLUV

ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 37

Rozeslána dne 4. listopadu 2016

Cena Kč 113,-

O B S A H:

59. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy Rady Evropy o ochraně dětí proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání
-

59**SDĚLENÍ****Ministerstva zahraničních věcí**

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 25. října 2007 byla v Lanzarote přijata Úmluva Rady Evropy o ochraně dětí proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání.

Jménem České republiky byla Úmluva podepsána ve Štrasburku dne 17. července 2014.

S Úmluvou vyslovil souhlas Parlament České republiky a prezident republiky ji ratifikoval. Ratifikační listina České republiky byla uložena u generálního tajemníka Rady Evropy, deponitáře Úmluvy, dne 2. května 2016.

Při ratifikaci Úmluvy bylo učiněno následující prohlášení České republiky:

„V souladu s čl. 37 Lanzarotské úmluvy je institucí příslušnou ke sběru a uchování údajů o totožnosti a genetickém profilu osob odsouzených za trestné činy podle této Úmluvy:

Policejní prezidium České republiky
Strojnická 935/27
170 89 Praha 7
tel: 974 834 213
fax: 974 834 723
e-mail: omv.pp@mvcr.cz“.

Úmluva vstoupila v platnost na základě svého článku 45 odst. 3 dne 1. července 2010. Pro Českou republiku vstoupila v platnost podle odstavce 4 téhož článku dne 1. září 2016.

Anglické znění Úmluvy a její překlad do českého jazyka se vyhlášují současně.

**COUNCIL OF EUROPE CONVENTION
ON THE PROTECTION OF CHILDREN
AGAINST SEXUAL EXPLOITATION AND SEXUAL ABUSE**

Lanzarote, 25.X.2007

Council of Europe Treaty Series

/201

Preamble

The member States of the Council of Europe and the other signatories hereto;

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

Considering that every child has the right to such measures of protection as are required by his or her status as a minor, on the part of his or her family, society and the State;

Observing that the sexual exploitation of children, in particular child pornography and prostitution, and all forms of sexual abuse of children, including acts which are committed abroad, are destructive to children's health and psycho-social development;

Observing that the sexual exploitation and sexual abuse of children have grown to worrying proportions at both national and international level, in particular as regards the increased use by both children and perpetrators of information and communication technologies (ICTs), and that preventing and combating such sexual exploitation and sexual abuse of children require international co-operation;

Considering that the well-being and best interests of children are fundamental values shared by all member States and must be promoted without any discrimination;

Recalling the Action Plan adopted at the 3rd Summit of Heads of State and Governments of the Council of Europe (Warsaw, 16-17 May 2005), calling for the elaboration of measures to stop sexual exploitation of children;

Recalling in particular the Committee of Ministers Recommendation No. R (91) 11 concerning sexual exploitation, pornography and prostitution of, and trafficking in, children and young adults, Recommendation Rec(2001)16 on the protection of children against sexual exploitation, and the Convention on Cybercrime (ETS No. 185), especially Article 9 thereof, as well as the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings (CETS No. 197);

Bearing in mind the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (1950, ETS No. 5), the revised European Social Charter (1996, ETS No. 163), and the European Convention on the Exercise of Children's Rights (1996, ETS No. 160);

Also bearing in mind the United Nations Convention on the Rights of the Child, especially Article 34 thereof, the Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography, the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, as well as the International Labour Organization Convention concerning the Prohibition and Immediate Action for the Elimination of the Worst Forms of Child Labour;

Bearing in mind the Council of the European Union Framework Decision on combating the sexual exploitation of children and child pornography (2004/68/JHA), the Council of the European Union Framework Decision on the standing of victims in criminal proceedings (2001/220/JHA), and the Council of the European Union Framework Decision on combating trafficking in human beings (2002/629/JHA);

Taking due account of other relevant international instruments and programmes in this field, in particular the Stockholm Declaration and Agenda for Action, adopted at the 1st World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children (27-31 August 1996), the Yokohama Global Commitment adopted at the 2nd World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children (17-20 December 2001), the Budapest Commitment and Plan of Action, adopted at the preparatory Conference for the 2nd World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children (20-21 November 2001), the United Nations General Assembly Resolution S-27/2 "A world fit for children" and the three-year programme "Building a Europe for and with children", adopted following the 3rd Summit and launched by the Monaco Conference (4-5 April 2006);

Determined to contribute effectively to the common goal of protecting children against sexual exploitation and sexual abuse, whoever the perpetrator may be, and of providing assistance to victims;

Taking into account the need to prepare a comprehensive international instrument focusing on the preventive, protective and criminal law aspects of the fight against all forms of sexual exploitation and sexual abuse of children and setting up a specific monitoring mechanism,

Have agreed as follows:

Chapter I – Purposes, non-discrimination principle and definitions

Article 1 – Purposes

- 1 The purposes of this Convention are to:
 - a prevent and combat sexual exploitation and sexual abuse of children;
 - b protect the rights of child victims of sexual exploitation and sexual abuse;
 - c promote national and international co-operation against sexual exploitation and sexual abuse of children.
- 2 In order to ensure effective implementation of its provisions by the Parties, this Convention sets up a specific monitoring mechanism.

Article 2 – Non-discrimination principle

The implementation of the provisions of this Convention by the Parties, in particular the enjoyment of measures to protect the rights of victims, shall be secured without discrimination on any ground such as sex, race, colour, language, religion, political or other opinion, national or social origin, association with a national minority, property, birth, sexual orientation, state of health, disability or other status.

Article 3 – Definitions

For the purposes of this Convention :

- a "child" shall mean any person under the age of 18 years;
- b "sexual exploitation and sexual abuse of children" shall include the behaviour as referred to in Articles 18 to 23 of this Convention ;
- c "victim" shall mean any child subject to sexual exploitation or sexual abuse.

Chapter II – Preventive measures**Article 4 – Principles**

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to prevent all forms of sexual exploitation and sexual abuse of children and to protect children.

Article 5 – Recruitment, training and awareness raising of persons working in contact with children

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to encourage awareness of the protection and rights of children among persons who have regular contacts with children in the education, health, social protection, judicial and law-enforcement sectors and in areas relating to sport, culture and leisure activities.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the persons referred to in paragraph 1 have an adequate knowledge of sexual exploitation and sexual abuse of children, of the means to identify them and of the possibility mentioned in Article 12, paragraph 1.
- 3 Each Party shall take the necessary legislative or other measures, in conformity with its internal law, to ensure that the conditions to accede to those professions whose exercise implies regular contacts with children ensure that the candidates to these professions have not been convicted of acts of sexual exploitation or sexual abuse of children.

Article 6 – Education for children

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that children, during primary and secondary education, receive information on the risks of sexual exploitation and sexual abuse, as well as on the means to protect themselves, adapted to their evolving capacity. This information, provided in collaboration with parents, where appropriate, shall be given within a more general context of information on sexuality and shall pay special attention to situations of risk, especially those involving the use of new information and communication technologies.

Article 7 - Preventive intervention programmes or measures

Each Party shall ensure that persons who fear that they might commit any of the offences established in accordance with this Convention may have access, where appropriate, to effective intervention programmes or measures designed to evaluate and prevent the risk of offences being committed.

Article 8 – Measures for the general public

- 1 Each Party shall promote or conduct awareness raising campaigns addressed to the general public providing information on the phenomenon of sexual exploitation and sexual abuse of children and on the preventive measures which can be taken.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to prevent or prohibit the dissemination of materials advertising the offences established in accordance with this Convention.

Article 9 – Participation of children, the private sector, the media and civil society

- 1 Each Party shall encourage the participation of children, according to their evolving capacity, in the development and the implementation of state policies, programmes or other initiatives concerning the fight against sexual exploitation and sexual abuse of children.
- 2 Each Party shall encourage the private sector, in particular the information and communication technology sector, the tourism and travel industry and the banking and finance sectors, as well as civil society, to participate in the elaboration and implementation of policies to prevent sexual exploitation and sexual abuse of children and to implement internal norms through self-regulation or co-regulation.
- 3 Each Party shall encourage the media to provide appropriate information concerning all aspects of sexual exploitation and sexual abuse of children, with due respect for the independence of the media and freedom of the press.
- 4 Each Party shall encourage the financing, including, where appropriate, by the creation of funds, of the projects and programmes carried out by civil society aiming at preventing and protecting children from sexual exploitation and sexual abuse.

Chapter III – Specialised authorities and co-ordinating bodies**Article 10 – National measures of co-ordination and collaboration**

- 1 Each Party shall take the necessary measures to ensure the co-ordination on a national or local level between the different agencies in charge of the protection from, the prevention of and the fight against sexual exploitation and sexual abuse of children, notably the education sector, the health sector, the social services and the law-enforcement and judicial authorities.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to set up or designate:
 - a independent competent national or local institutions for the promotion and protection of the rights of the child, ensuring that they are provided with specific resources and responsibilities;
 - b mechanisms for data collection or focal points, at the national or local levels and in collaboration with civil society, for the purpose of observing and evaluating the phenomenon of sexual exploitation and sexual abuse of children, with due respect for the requirements of personal data protection.
- 3 Each Party shall encourage co-operation between the competent state authorities, civil society and the private sector, in order to better prevent and combat sexual exploitation and sexual abuse of children.

Chapter IV – Protective measures and assistance to victims

Article 11 – Principles

- 1 Each Party shall establish effective social programmes and set up multidisciplinary structures to provide the necessary support for victims, their close relatives and for any person who is responsible for their care.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that when the age of the victim is uncertain and there are reasons to believe that the victim is a child, the protection and assistance measures provided for children shall be accorded to him or her pending verification of his or her age.

Article 12 – Reporting suspicion of sexual exploitation or sexual abuse

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the confidentiality rules imposed by internal law on certain professionals called upon to work in contact with children do not constitute an obstacle to the possibility, for those professionals, of their reporting to the services responsible for child protection any situation where they have reasonable grounds for believing that a child is the victim of sexual exploitation or sexual abuse.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to encourage any person who knows about or suspects, in good faith, sexual exploitation or sexual abuse of children to report these facts to the competent services.

Article 13 – Helplines

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to encourage and support the setting up of information services, such as telephone or Internet helplines, to provide advice to callers, even confidentially or with due regard for their anonymity.

Article 14 – Assistance to victims

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to assist victims, in the short and long term, in their physical and psycho-social recovery. Measures taken pursuant to this paragraph shall take due account of the child's views, needs and concerns.
- 2 Each Party shall take measures, under the conditions provided for by its internal law, to cooperate with non-governmental organisations, other relevant organisations or other elements of civil society engaged in assistance to victims.
- 3 When the parents or persons who have care of the child are involved in his or her sexual exploitation or sexual abuse, the intervention procedures taken in application of Article 11, paragraph 1, shall include:
 - the possibility of removing the alleged perpetrator;
 - the possibility of removing the victim from his or her family environment. The conditions and duration of such removal shall be determined in accordance with the best interests of the child.
- 4 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the persons who are close to the victim may benefit, where appropriate, from therapeutic assistance, notably emergency psychological care.

Chapter V – Intervention programmes or measures

Article 15 – General principles

- 1 Each Party shall ensure or promote, in accordance with its internal law, effective intervention programmes or measures for the persons referred to in Article 16, paragraphs 1 and 2, with a view to preventing and minimising the risks of repeated offences of a sexual nature against children. Such programmes or measures shall be accessible at any time during the proceedings, inside and outside prison, according to the conditions laid down in internal law.
- 2 Each Party shall ensure or promote, in accordance with its internal law, the development of partnerships or other forms of co-operation between the competent authorities, in particular health-care services and the social services, and the judicial authorities and other bodies responsible for following the persons referred to in Article 16, paragraphs 1 and 2.
- 3 Each Party shall provide, in accordance with its internal law, for an assessment of the dangerousness and possible risks of repetition of the offences established in accordance with this Convention, by the persons referred to in Article 16, paragraphs 1 and 2, with the aim of identifying appropriate programmes or measures.
- 4 Each Party shall provide, in accordance with its internal law, for an assessment of the effectiveness of the programmes and measures implemented.

Article 16 – Recipients of intervention programmes and measures

- 1 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that persons subject to criminal proceedings for any of the offences established in accordance with this Convention may have access to the programmes or measures mentioned in Article 15, paragraph 1, under conditions which are neither detrimental nor contrary to the rights of the defence and to the requirements of a fair and impartial trial, and particularly with due respect for the rules governing the principle of the presumption of innocence.
- 2 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that persons convicted of any of the offences established in accordance with this Convention may have access to the programmes or measures mentioned in Article 15, paragraph 1.
- 3 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that intervention programmes or measures are developed or adapted to meet the developmental needs of children who sexually offend, including those who are below the age of criminal responsibility, with the aim of addressing their sexual behavioural problems.

Article 17 – Information and consent

- 1 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that the persons referred to in Article 16 to whom intervention programmes or measures have been proposed are fully informed of the reasons for the proposal and consent to the programme or measure in full knowledge of the facts.
- 2 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that persons to whom intervention programmes or measures have been proposed may refuse them and, in the case of convicted persons, that they are made aware of the possible consequences a refusal might have.

Chapter VI – Substantive criminal law

Article 18 – Sexual abuse

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct is criminalised:
 - a engaging in sexual activities with a child who, according to the relevant provisions of national law, has not reached the legal age for sexual activities;
 - b engaging in sexual activities with a child where:
 - use is made of coercion, force or threats; or
 - abuse is made of a recognised position of trust, authority or influence over the child, including within the family; or
 - abuse is made of a particularly vulnerable situation of the child, notably because of a mental or physical disability or a situation of dependence.
- 2 For the purpose of paragraph 1 above, each Party shall decide the age below which it is prohibited to engage in sexual activities with a child.
- 3 The provisions of paragraph 1.a are not intended to govern consensual sexual activities between minors.

Article 19 – Offences concerning child prostitution

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct is criminalised:
 - a recruiting a child into prostitution or causing a child to participate in prostitution;
 - b coercing a child into prostitution or profiting from or otherwise exploiting a child for such purposes;
 - c having recourse to child prostitution.
- 2 For the purpose of the present article, the term "child prostitution" shall mean the fact of using a child for sexual activities where money or any other form of remuneration or consideration is given or promised as payment, regardless if this payment, promise or consideration is made to the child or to a third person.

Article 20 – Offences concerning child pornography

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct, when committed without right, is criminalised:
 - a producing child pornography;
 - b offering or making available child pornography;
 - c distributing or transmitting child pornography;
 - d procuring child pornography for oneself or for another person;
 - e possessing child pornography;
 - f knowingly obtaining access, through information and communication technologies, to child pornography.

- 2 For the purpose of the present article, the term "child pornography" shall mean any material that visually depicts a child engaged in real or simulated sexually explicit conduct or any depiction of a child's sexual organs for primarily sexual purposes.
- 3 Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraph 1.a and e to the production and possession of pornographic material:
 - consisting exclusively of simulated representations or realistic images of a non-existent child;
 - involving children who have reached the age set in application of Article 18, paragraph 2, where these images are produced and possessed by them with their consent and solely for their own private use.
- 4 Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraph 1.f.

Article 21 – Offences concerning the participation of a child in pornographic performances

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct is criminalised:
 - a recruiting a child into participating in pornographic performances or causing a child to participate in such performances;
 - b coercing a child into participating in pornographic performances or profiting from or otherwise exploiting a child for such purposes;
 - c knowingly attending pornographic performances involving the participation of children.
- 2 Each Party may reserve the right to limit the application of paragraph 1.c to cases where children have been recruited or coerced in conformity with paragraph 1.a or b.

Article 22 – Corruption of children

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to criminalise the intentional causing, for sexual purposes, of a child who has not reached the age set in application of Article 18, paragraph 2, to witness sexual abuse or sexual activities, even without having to participate.

Article 23 – Solicitation of children for sexual purposes

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to criminalise the intentional proposal, through information and communication technologies, of an adult to meet a child who has not reached the age set in application of Article 18, paragraph 2, for the purpose of committing any of the offences established in accordance with Article 18, paragraph 1.a, or Article 20, paragraph 1.a, against him or her, where this proposal has been followed by material acts leading to such a meeting.

Article 24 – Aiding or abetting and attempt

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish as criminal offences, when committed intentionally, aiding or abetting the commission of any of the offences established in accordance with this Convention.

- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish as criminal offences, when committed intentionally, attempts to commit the offences established in accordance with this Convention.
- 3 Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraph 2 to offences established in accordance with Article 20, paragraph 1.b, d, e and f, Article 21, paragraph 1.c, Article 22 and Article 23.

Article 25 – Jurisdiction

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention, when the offence is committed:
 - a in its territory; or
 - b on board a ship flying the flag of that Party; or
 - c on board an aircraft registered under the laws of that Party; or
 - d by one of its nationals; or
 - e by a person who has his or her habitual residence in its territory.
- 2 Each Party shall endeavour to take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention where the offence is committed against one of its nationals or a person who has his or her habitual residence in its territory.
- 3 Each Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply or to apply only in specific cases or conditions the jurisdiction rules laid down in paragraph 1.e of this article.
- 4 For the prosecution of the offences established in accordance with Articles 18, 19, 20, paragraph 1.a, and 21, paragraph 1.a and b of this Convention, each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that its jurisdiction as regards paragraph 1.d is not subordinated to the condition that the acts are criminalised at the place where they were performed.
- 5 Each Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right to limit the application of paragraph 4 of this article, with regard to offences established in accordance with Article 18, paragraph 1.b, second and third indents, to cases where its national has his or her habitual residence in its territory.
- 6 For the prosecution of the offences established in accordance with Articles 18, 19, 20, paragraph 1.a, and 21 of this Convention, each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that its jurisdiction as regards paragraphs 1.d and e is not subordinated to the condition that the prosecution can only be initiated following a report from the victim or a denunciation from the State of the place where the offence was committed.
- 7 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention, in cases where an alleged offender is

present on its territory and it does not extradite him or her to another Party, solely on the basis of his or her nationality.

- 8 When more than one Party claims jurisdiction over an alleged offence established in accordance with this Convention, the Parties involved shall, where appropriate, consult with a view to determining the most appropriate jurisdiction for prosecution.
- 9 Without prejudice to the general rules of international law, this Convention does not exclude any criminal jurisdiction exercised by a Party in accordance with its internal law.

Article 26 – Corporate liability

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that a legal person can be held liable for an offence established in accordance with this Convention, committed for its benefit by any natural person, acting either individually or as part of an organ of the legal person, who has a leading position within the legal person, based on:
 - a power of representation of the legal person;
 - b an authority to take decisions on behalf of the legal person;
 - c an authority to exercise control within the legal person.
- 2 Apart from the cases already provided for in paragraph 1, each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that a legal person can be held liable where the lack of supervision or control by a natural person referred to in paragraph 1 has made possible the commission of an offence established in accordance with this Convention for the benefit of that legal person by a natural person acting under its authority.
- 3 Subject to the legal principles of the Party, the liability of a legal person may be criminal, civil or administrative.
- 4 Such liability shall be without prejudice to the criminal liability of the natural persons who have committed the offence.

Article 27 – Sanctions and measures

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the offences established in accordance with this Convention are punishable by effective, proportionate and dissuasive sanctions, taking into account their seriousness. These sanctions shall include penalties involving deprivation of liberty which can give rise to extradition.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that legal persons held liable in accordance with Article 26 shall be subject to effective, proportionate and dissuasive sanctions which shall include monetary criminal or non-criminal fines and may include other measures, in particular:
 - a exclusion from entitlement to public benefits or aid;
 - b temporary or permanent disqualification from the practice of commercial activities;
 - c placing under judicial supervision;
 - d judicial winding-up order.
- 3 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to:
 - a provide for the seizure and confiscation of:

- goods, documents and other instrumentalities used to commit the offences established in accordance with this Convention or to facilitate their commission;
 - proceeds derived from such offences or property the value of which corresponds to such proceeds;
- b enable the temporary or permanent closure of any establishment used to carry out any of the offences established in accordance with this Convention, without prejudice to the rights of bona fide third parties, or to deny the perpetrator, temporarily or permanently, the exercise of the professional or voluntary activity involving contact with children in the course of which the offence was committed.
- 4 Each Party may adopt other measures in relation to perpetrators, such as withdrawal of parental rights or monitoring or supervision of convicted persons.
- 5 Each Party may establish that the proceeds of crime or property confiscated in accordance with this article can be allocated to a special fund in order to finance prevention and assistance programmes for victims of any of the offences established in accordance with this Convention.

Article 28 – Aggravating circumstances

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following circumstances, in so far as they do not already form part of the constituent elements of the offence, may, in conformity with the relevant provisions of internal law, be taken into consideration as aggravating circumstances in the determination of the sanctions in relation to the offences established in accordance with this Convention:

- a the offence seriously damaged the physical or mental health of the victim;
- b the offence was preceded or accompanied by acts of torture or serious violence;
- c the offence was committed against a particularly vulnerable victim;
- d the offence was committed by a member of the family, a person cohabiting with the child or a person having abused his or her authority;
- e the offence was committed by several people acting together;
- f the offence was committed within the framework of a criminal organisation;
- g the perpetrator has previously been convicted of offences of the same nature.

Article 29 – Previous convictions

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to provide for the possibility to take into account final sentences passed by another Party in relation to the offences established in accordance with this Convention when determining the sanctions.

Chapter VII – Investigation, prosecution and procedural law

Article 30 – Principles

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that investigations and criminal proceedings are carried out in the best interests and respecting the rights of the child.
- 2 Each Party shall adopt a protective approach towards victims, ensuring that the investigations and criminal proceedings do not aggravate the trauma experienced by the child and that the criminal justice response is followed by assistance, where appropriate.

- 3 Each Party shall ensure that the investigations and criminal proceedings are treated as priority and carried out without any unjustified delay.
- 4 Each Party shall ensure that the measures applicable under the current chapter are not prejudicial to the rights of the defence and the requirements of a fair and impartial trial, in conformity with Article 6 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms.
- 5 Each Party shall take the necessary legislative or other measures, in conformity with the fundamental principles of its internal law :
 - to ensure an effective investigation and prosecution of offences established in accordance with this Convention, allowing, where appropriate, for the possibility of covert operations ;
 - to enable units or investigative services to identify the victims of the offences established in accordance with Article 20, in particular by analysing child pornography material, such as photographs and audiovisual recordings transmitted or made available through the use of information and communication technologies.

Article 31 – General measures of protection

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to protect the rights and interests of victims, including their special needs as witnesses, at all stages of investigations and criminal proceedings, in particular by :
 - a informing them of their rights and the services at their disposal and, unless they do not wish to receive such information, the follow-up given to their complaint, the charges, the general progress of the investigation or proceedings, and their role therein as well as the outcome of their cases ;
 - b ensuring, at least in cases where the victims and their families might be in danger, that they may be informed, if necessary, when the person prosecuted or convicted is released temporarily or definitively ;
 - c enabling them, in a manner consistent with the procedural rules of internal law, to be heard, to supply evidence and to choose the means of having their views, needs and concerns presented, directly or through an intermediary, and considered ;
 - d providing them with appropriate support services so that their rights and interests are duly presented and taken into account ;
 - e protecting their privacy, their identity and their image and by taking measures in accordance with internal law to prevent the public dissemination of any information that could lead to their identification ;
 - f providing for their safety, as well as that of their families and witnesses on their behalf, from intimidation, retaliation and repeat victimisation ;
 - g ensuring that contact between victims and perpetrators within court and law enforcement agency premises is avoided, unless the competent authorities establish otherwise in the best interests of the child or when the investigations or proceedings require such contact.
- 2 Each Party shall ensure that victims have access, as from their first contact with the competent authorities, to information on relevant judicial and administrative proceedings.

- 3 Each Party shall ensure that victims have access, provided free of charge where warranted, to legal aid when it is possible for them to have the status of parties to criminal proceedings.
- 4 Each Party shall provide for the possibility for the judicial authorities to appoint a special representative for the victim when, by internal law, he or she may have the status of a party to the criminal proceedings and where the holders of parental responsibility are precluded from representing the child in such proceedings as a result of a conflict of interest between them and the victim.
- 5 Each Party shall provide, by means of legislative or other measures, in accordance with the conditions provided for by its internal law, the possibility for groups, foundations, associations or governmental or non-governmental organisations, to assist and/or support the victims with their consent during criminal proceedings concerning the offences established in accordance with this Convention.
- 6 Each Party shall ensure that the information given to victims in conformity with the provisions of this article is provided in a manner adapted to their age and maturity and in a language that they can understand.

Article 32 – Initiation of proceedings

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that investigations or prosecution of offences established in accordance with this Convention shall not be dependent upon the report or accusation made by a victim, and that the proceedings may continue even if the victim has withdrawn his or her statements.

Article 33 – Statute of limitation

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the statute of limitation for initiating proceedings with regard to the offences established in accordance with Articles 18, 19, paragraph 1.a and b, and 21, paragraph 1.a and b, shall continue for a period of time sufficient to allow the efficient starting of proceedings after the victim has reached the age of majority and which is commensurate with the gravity of the crime in question.

Article 34 – Investigations

- 1 Each Party shall adopt such measures as may be necessary to ensure that persons, units or services in charge of investigations are specialised in the field of combating sexual exploitation and sexual abuse of children or that persons are trained for this purpose. Such units or services shall have adequate financial resources.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that uncertainty as to the actual age of the victim shall not prevent the initiation of criminal investigations.

Article 35 – Interviews with the child

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that:
 - a interviews with the child take place without unjustified delay after the facts have been reported to the competent authorities;
 - b interviews with the child take place, where necessary, in premises designed or adapted for this purpose;
 - c interviews with the child are carried out by professionals trained for this purpose;

- d the same persons, if possible and where appropriate, conduct all interviews with the child ;
 - e the number of interviews is as limited as possible and in so far as strictly necessary for the purpose of criminal proceedings ;
 - f the child may be accompanied by his or her legal representative or, where appropriate, an adult of his or her choice, unless a reasoned decision has been made to the contrary in respect of that person.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that all interviews with the victim or, where appropriate, those with a child witness, may be videotaped and that these videotaped interviews may be accepted as evidence during the court proceedings, according to the rules provided by its internal law.
 - 3 When the age of the victim is uncertain and there are reasons to believe that the victim is a child, the measures established in paragraphs 1 and 2 shall be applied pending verification of his or her age.

Article 36 – Criminal court proceedings

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures, with due respect for the rules governing the autonomy of legal professions, to ensure that training on children's rights and sexual exploitation and sexual abuse of children is available for the benefit of all persons involved in the proceedings, in particular judges, prosecutors and lawyers.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure, according to the rules provided by its internal law, that:
 - a the judge may order the hearing to take place without the presence of the public;
 - b the victim may be heard in the courtroom without being present, notably through the use of appropriate communication technologies.

Chapter VIII – Recording and storing of data

Article 37 – Recording and storing of national data on convicted sexual offenders

- 1 For the purposes of prevention and prosecution of the offences established in accordance with this Convention, each Party shall take the necessary legislative or other measures to collect and store, in accordance with the relevant provisions on the protection of personal data and other appropriate rules and guarantees as prescribed by domestic law, data relating to the identity and to the genetic profile (DNA) of persons convicted of the offences established in accordance with this Convention.
- 2 Each Party shall, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, communicate to the Secretary General of the Council of Europe the name and address of a single national authority in charge for the purposes of paragraph 1.
- 3 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the information referred to in paragraph 1 can be transmitted to the competent authority of another Party, in conformity with the conditions established in its internal law and the relevant international instruments.

Chapter IX – International co-operation

Article 38 – General principles and measures for international co-operation

- 1 The Parties shall co-operate with each other, in accordance with the provisions of this Convention, and through the application of relevant applicable international and regional instruments, arrangements agreed on the basis of uniform or reciprocal legislation and internal laws, to the widest extent possible, for the purpose of:
 - a preventing and combating sexual exploitation and sexual abuse of children;
 - b protecting and providing assistance to victims;
 - c investigations or proceedings concerning the offences established in accordance with this Convention.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that victims of an offence established in accordance with this Convention in the territory of a Party other than the one where they reside may make a complaint before the competent authorities of their State of residence.
- 3 If a Party that makes mutual legal assistance in criminal matters or extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for legal assistance or extradition from a Party with which it has not concluded such a treaty, it may consider this Convention the legal basis for mutual legal assistance in criminal matters or extradition in respect of the offences established in accordance with this Convention.
- 4 Each Party shall endeavour to integrate, where appropriate, prevention and the fight against sexual exploitation and sexual abuse of children in assistance programmes for development provided for the benefit of third states.

Chapter X – Monitoring mechanism

Article 39 – Committee of the Parties

- 1 The Committee of the Parties shall be composed of representatives of the Parties to the Convention.
- 2 The Committee of the Parties shall be convened by the Secretary General of the Council of Europe. Its first meeting shall be held within a period of one year following the entry into force of this Convention for the tenth signatory having ratified it. It shall subsequently meet whenever at least one third of the Parties or the Secretary General so requests.
- 3 The Committee of the Parties shall adopt its own rules of procedure.

Article 40 – Other representatives

- 1 The Parliamentary Assembly of the Council of Europe, the Commissioner for Human Rights, the European Committee on Crime Problems (CDPC), as well as other relevant Council of Europe intergovernmental committees, shall each appoint a representative to the Committee of the Parties.
- 2 The Committee of Ministers may invite other Council of Europe bodies to appoint a representative to the Committee of the Parties after consulting the latter.

- 3 Representatives of civil society, and in particular non-governmental organisations, may be admitted as observers to the Committee of the Parties following the procedure established by the relevant rules of the Council of Europe.
- 4 Representatives appointed under paragraphs 1 to 3 above shall participate in meetings of the Committee of the Parties without the right to vote.

Article 41 – Functions of the Committee of the Parties

- 1 The Committee of the Parties shall monitor the implementation of this Convention. The rules of procedure of the Committee of the Parties shall determine the procedure for evaluating the implementation of this Convention.
- 2 The Committee of the Parties shall facilitate the collection, analysis and exchange of information, experience and good practice between States to improve their capacity to prevent and combat sexual exploitation and sexual abuse of children.
- 3 The Committee of the Parties shall also, where appropriate:
 - a facilitate the effective use and implementation of this Convention, including the identification of any problems and the effects of any declaration or reservation made under this Convention;
 - b express an opinion on any question concerning the application of this Convention and facilitate the exchange of information on significant legal, policy or technological developments.
- 4 The Committee of the Parties shall be assisted by the Secretariat of the Council of Europe in carrying out its functions pursuant to this article.
- 5 The European Committee on Crime Problems (CDPC) shall be kept periodically informed regarding the activities mentioned in paragraphs 1, 2 and 3 of this article.

Chapter XI – Relationship with other international instruments

Article 42 – Relationship with the United Nations Convention on the Rights of the Child and its Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography

This Convention shall not affect the rights and obligations arising from the provisions of the United Nations Convention on the Rights of the Child and its Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography, and is intended to enhance the protection afforded by them and develop and complement the standards contained therein.

Article 43 – Relationship with other international instruments

- 1 This Convention shall not affect the rights and obligations arising from the provisions of other international instruments to which Parties to the present Convention are Parties or shall become Parties and which contain provisions on matters governed by this Convention and which ensure greater protection and assistance for child victims of sexual exploitation or sexual abuse.

- 2 The Parties to the Convention may conclude bilateral or multilateral agreements with one another on the matters dealt with in this Convention, for purposes of supplementing or strengthening its provisions or facilitating the application of the principles embodied in it.
- 3 Parties which are members of the European Union shall, in their mutual relations, apply Community and European Union rules in so far as there are Community or European Union rules governing the particular subject concerned and applicable to the specific case, without prejudice to the object and purpose of the present Convention and without prejudice to its full application with other Parties.

Chapter XII – Amendments to the Convention

Article 44 – Amendments

- 1 Any proposal for an amendment to this Convention presented by a Party shall be communicated to the Secretary General of the Council of Europe and forwarded by him or her to the member States of the Council of Europe, any signatory, any State Party, the European Community, any State invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 45, paragraph 1, and any State invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 46, paragraph 1.
- 2 Any amendment proposed by a Party shall be communicated to the European Committee on Crime Problems (CDPC), which shall submit to the Committee of Ministers its opinion on that proposed amendment.
- 3 The Committee of Ministers shall consider the proposed amendment and the opinion submitted by the CDPC and, following consultation with the non-member States Parties to this Convention, may adopt the amendment.
- 4 The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 3 of this article shall be forwarded to the Parties for acceptance.
- 5 Any amendment adopted in accordance with paragraph 3 of this article shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which all Parties have informed the Secretary General that they have accepted it.

Chapter XIII – Final clauses

Article 45 – Signature and entry into force

- 1 This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe, the non-member States which have participated in its elaboration as well as the European Community.
- 2 This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.
- 3 This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which 5 signatories, including at least 3 member States of the Council of Europe, have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of the preceding paragraph.

- 4 In respect of any State referred to in paragraph 1 or the European Community, which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 46 – Accession to the Convention

- 1 After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may, after consultation of the Parties to this Convention and obtaining their unanimous consent, invite any non-member State of the Council of Europe, which has not participated in the elaboration of the Convention, to accede to this Convention by a decision taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe, and by unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee of Ministers.
- 2 In respect of any acceding State, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 47 – Territorial application

- 1 Any State or the European Community may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.
- 2 Any Party may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings. In respect of such territory, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.
- 3 Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 48 – Reservations

No reservation may be made in respect of any provision of this Convention, with the exception of the reservations expressly established. Any reservation may be withdrawn at any time.

Article 49 – Denunciation

- 1 Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.
- 2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 50 – Notification

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, any State signatory, any State Party, the European Community, any State invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 45 and any State invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 46 of:

- a any signature;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 45 and 46;
- d any amendment adopted in accordance with Article 44 and the date on which such an amendment enters into force;
- e any reservation made under Article 48;
- f any denunciation made in pursuance of the provisions of Article 49;
- g any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Lanzarote, this 25th day of October 2007, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention, to the European Community and to any State invited to accede to this Convention.

PŘEKLAD

Úmluva Rady Evropy o ochraně dětí proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání

(přijata Výborem ministrů dne 12. července 2007 na zasedání náměstků ministrů)

Preambule

Členské státy Rady Evropy a další signatáři této Úmluvy;

majíce na zřeteli, že cílem Rady Evropy je dosažení větší jednoty mezi jejími členy;

majíce na zřeteli, že každé dítě má nárok ze strany své rodiny, společnosti a státu na takovou míru ochrany, která odpovídá jeho postavení jako nezletilého;

konstatující, že sexuální vykořisťování dětí, zejména ve formě dětské pornografie a prostituce, a všechny formy pohlavního zneužívání včetně těch, ke kterým došlo v zahraničí, mají škodlivý vliv na psychosociální vývoj dětí;

konstatující, že sexuální vykořisťování a pohlavní zneužívání dětí dosáhlo zneklidňujících rozměrů, a to jak na národní, tak i mezinárodní úrovni, zejména s ohledem na vzrůstající používání informačních a komunikačních technologií (ICT) dětmi i pachateli, a že prevence a potírání takového sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání vyžaduje mezinárodní spolupráci;

majíce na zřeteli, že blaho a zájmy dětí jsou základními hodnotami, které sdílí všechny členské státy a musí být podporovány bez jakékoli diskriminace;

připomínající Akční plán přijatý na třetím vrcholném setkání nejvyšších představitelů států a vlád Rady Evropy (Varšava, 16. - 17. května 2005), který vyzývá k tvorbě opatření směřujících k zastavení sexuálního vykořisťování dětí;

připomínající zejména doporučení Výboru ministrů č. Rec (91) 11 o sexuálním vykořisťování, pornografii, prostituci a obchodu s dětmi a mladistvými a doporučení Rec (2001)16 o ochraně dětí před sexuálním vykořisťováním, dále Úmluvu o počítačové kriminalitě (CETS č. 185), zvláště pak článek 9 této Úmluvy, a Úmluvu Rady Evropy o opatřeních proti obchodu s lidmi (CETS č. 197);

majíce na paměti Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod (1950, ETS č. 5), revidovanou Evropskou sociální chartu (1996, STE č. 163), a Evropskou úmluvu o výkonu práv dětí (1996, ETS č. 160);

majíce taktéž na mysli Úmluvu o právech dítěte, zejména její článek 34, Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte týkající se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie a Protokolu o prevenci, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi, doplňujícího Úmluvu Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu, stejně jako Úmluvu Mezinárodní organizace práce o zákazu a okamžitých opatřeních k odstranění nejhorších forem dětské práce;

majíce na paměti Rámcové rozhodnutí Rady Evropské unie o boji proti sexuálnímu vykořisťování dětí a dětské pornografii (2004/68/SVV), Rámcové rozhodnutí Rady Evropské unie o postavení obětí v trestním řízení (2001/220/SVV) a Rámcové rozhodnutí Rady Evropské unie o boji proti obchodování s lidmi (2002/629/SVV);

berouce náležitý ohled na relevantní mezinárodní instrumenty a programy v této oblasti, zejména na Stockholmskou deklaraci a Akční program přijaté na 1. Světovém kongresu proti sexuálnímu vykořisťování dětí pro obchodní účely (27. - 31. srpna 1966); globálně platný závazek z Yokahamy, přijatý na 2. světovém kongresu proti sexuálnímu vykořisťování dětí pro obchodní účely (17. - 20. prosince 2001), na Budapešťský závazek a Akční plán přijaté na přípravné konferenci ke 2. Světovému kongresu proti sexuálnímu vykořisťování dětí pro obchodní účely (20. - 21. listopadu 2001), na Usnesení přijaté Valným shromážděním Organizace spojených národů S-27/2 „Svět pro děti“ a tříletý program „Budovat Evropu pro děti a s nimi“ přijatý na třetím Vrcholném setkání a vyhlášený na Konferenci v Monaku (4. - 5. dubna 2006);

odhodláni účinně přispět k realizaci společného cíle ochránit děti před sexuálním vykořisťováním a pohlavním zneužíváním, ať již bylo spácháno kýmkoliv, a poskytnout pomoc obětem;

berouce v úvahu nutnost vytvořit srozumitelný mezinárodní instrument zaměřený na aspekty prevence, ochrany a trestního práva v oblasti boje proti všem formám sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí, a dávající vzniknout zvláštnímu systému kontroly;

se dohodli na následujícím:

Hlava I

Účel, zásada nediskriminace a vymezení pojmů

Článek 1

Účel

1. Účelem této Úmluvy je:

- a) předcházet a potírat sexuální vykořisťování a pohlavní zneužívání dětí;
- b) chránit práva dětských obětí sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání;
- c) podporovat národní a mezinárodní spolupráci proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání dětí.

2. Tato Úmluva zakládá zvláštní systém kontroly, za účelem zajištění účinné realizace jejích ustanovení smluvními stranami.

Článek 2

Zásada nediskriminace

Realizace této Úmluvy smluvními stranami, zvláště prospěch z opatření ochrany práv obětí, musí být zajištěna bez jakékoli diskriminace, zejména diskriminace na základě pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnostního nebo sociálního původu,

příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, sexuální orientace, zdravotního stavu, zdravotního postižení nebo jiného postavení.

Článek 3

Vymezení pojmů

Pro účely této Úmluvy se rozumí:

- a) „dítětem“ každá osoba mladší osmnácti let;
- b) „sexuálním vykořisťováním a pohlavním zneužíváním dětí“ chování zmíněné v člancích 18 až 23 této Úmluvy;
- c) „obětí“ jakékoli dítě, které se stalo objektem sexuálního vykořisťování nebo pohlavního zneužívání.

Hlava II

Preventivní opatření

Článek 4

Zásady

Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby předešla všem formám sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí a aby zajistila jejich ochranu.

Článek 5

Nábor, vzdělávání a zvyšování povědomí osob pracujících s dětmi

1. Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná ke zvyšování povědomí o ochraně a právech dětí u osob, které přicházejí pravidelně do kontaktu s dětmi v oblasti výchovy a vzdělávání, zdraví, sociální ochrany, soudnictví, orgánů činných v trestním řízení i v oblasti sportu, kultury a využití volného času.
2. Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby osoby uvedené v odstavci 1 byly odpovídajícím způsobem obeznámeny o sexuálním vykořisťování a pohlavním zneužívání dětí a měly k dispozici prostředky potřebné k jejich odhalování a o možnostech uvedených v článku 12, odstavci 1.
3. Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby zajistila, že k povoláním, která přicházejí obvykle do častého kontaktu s dětmi, mají přístup pouze osoby, u kterých se lze přesvědčit, že nebyly odsouzeny pro trestné činy sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí.

Článek 6

Vzdělávání dětí

Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby děti v průběhu základního a středního vzdělávání byly informovány o nebezpečí sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání a o prostředcích ochrany odpovídajících jejich úrovni vývoje. Takové informace, poskytované ve vhodných případech ve spolupráci s rodiči, budou předávány v širším kontextu informací o pohlavním životě se zvláštním důrazem na nebezpečí vyplývající z používání nových informačních a komunikačních technologií.

Článek 7

Preventivní intervenční programy nebo opatření

Každá smluvní strana bude dbát na to, aby osoby, které mají obavu, že by mohly spáchat trestný čin stanovený touto Úmluvou, měly, je-li to vhodné, přístup k účinným intervenčním programům nebo opatřením určeným k vyhodnocení a předcházení riziku spáchání trestné činnosti.

Článek 8

Opatření pro veřejnost

1. Každá smluvní strana bude podporovat a organizovat kampaně zvyšující povědomí veřejnosti a informující o sexuálním vykořisťování a pohlavním zneužívání dětí a o možných preventivních opatřeních.
2. Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k předcházení a zamezení šíření materiálů propagujících trestné činy stanovené touto Úmluvou.

Článek 9

Účast dětí, soukromého sektoru, sdělovacích prostředků a občanské společnosti

1. Každá smluvní strana bude podporovat účast dětí, s ohledem na jejich stupeň vývoje, na vytváření a realizaci politik, veřejných a dalších programů boje proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání dětí.
2. Každá smluvní strana bude podporovat soukromý sektor, zejména sektory informačních a komunikačních technologií, cestovního ruchu a turismu, bankovní a finanční sektor i občanskou společnost v účasti na vytváření a realizaci politik prevence sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí a implementaci interních norem v rámci vnitřních předpisů nebo sdílené normotvorby.

3. Každá smluvní strana, s ohledem na nezávislost sdělovacích prostředků, bude podporovat sdělovací prostředky, aby předávaly vhodné informace o všech aspektech sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí.

4. Každá smluvní strana bude podporovat financování projektů a programů občanské společnosti, včetně zakládání fondů tam, kde je to vhodné, zaměřených na prevenci a ochranu dětí před sexuálním vykořisťováním a pohlavním zneužíváním.

Hlava III

Specializované orgány a koordinační organizace

Článek 10

Národní opatření koordinace a spolupráce

1. Každá smluvní strana přijme nezbytná opatření k zajištění koordinace na národní nebo regionální úrovni mezi různými organizacemi činnými v oblasti ochrany dětí, prevence a boje proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání dětí, a to zejména v oblasti výchovy a vzdělávání, zdraví, sociálních služeb, orgánů činných v trestním řízení a soudních orgánů.

2. Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby byly zřízeny nebo určeny:

a) národní nebo regionální instituce, nadané nezávislou působností, které budou prosazovat a chránit práva dětí s tím, že zajistí zdroje financování a vymezí konkrétní povinnosti těchto institucí;

b) systémy sběru dat a informací na národní a regionální úrovni, umožňující, při dodržení požadavků na ochranu osobních údajů a ve spolupráci s občanskou společností, sledování a vyhodnocování sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí.

3. Každá smluvní strana bude podporovat spolupráci mezi odpovědnými státními orgány, občanskou společností a soukromým sektorem za účelem lepšího předcházení a potírání sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí.

Hlava IV

Prostředky ochrany a pomoc obětem

Článek 11

Zásady

1. Každá smluvní strana zavede účinné sociální programy a vytvoří mezioborové struktury za účelem poskytování nezbytné pomoci obětem, jejich blízkým příbuzným a těm, jimž byly svěřeny do péče.

2. Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby oběti, jejíž věk je nejistý a kterou lze důvodně považovat za dítě, byly poskytnuty prostředky ochrany a pomoci, které jsou jinak poskytovány dítěti, do doby, než je její skutečný věk zjištěn.

Článek 12

Oznámení podezření na sexuální vykořisťování nebo pohlavní zneužívání

1. Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby pravidla zachování mlčenlivosti, stanovená vnitrostátními předpisy, uložená osobám, které v rámci své profese přicházejí do kontaktu s dětmi, nebránila těmto osobám informovat orgány odpovědné za ochranu dětí o jakékoliv situaci, kdy mají důvodné podezření, že je dítě obětí sexuálního vykořisťování nebo pohlavního zneužívání.

2. Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby všechny osoby, které vědí nebo se v dobré víře domnívají, že došlo k sexuálnímu vykořisťování nebo pohlavnímu zneužívání dětí, byly motivovány k oznámení takových skutečností příslušným orgánům.

Článek 13

Linky důvěry

Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby podpořila a podnítila vznik informačních služeb, jako např. telefonních nebo internetových linek důvěry, poskytujících tazatelům poradenství s ohledem na zásady důvěrnosti a anonymity.

Článek 14

Pomoc obětem

1. Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k zajištění pomoci obětem dosáhnout krátkodobého i dlouhodobého fyzického a psychosociálního zotavení. Opatření přijatá v souladu s tímto odstavcem budou řádně zohledňovat názory, potřeby a zájmy dítěte.

2. Každá smluvní strana přijme v souladu s vnitrostátními předpisy opatření ke spolupráci s nevládními organizacemi a dalšími kompetentními organizacemi občanské společnosti, které poskytují pomoc obětem.

3. Pokud jsou rodiče nebo osoby, které mají dítě ve své péči, zapojeni do činností spojených s jeho sexuálním vykořisťováním nebo pohlavním zneužíváním, budou opatření přijatá v souladu se zásadami uvedenými v článku 11 odstavci 1 zahrnovat možnost:

- vykázat domnělého pachatele;
- odebrat oběť z jejího rodinného prostředí.

Podmínky a délka odebrání dítěte musí být v souladu s jeho nejlepším zájmem.

4. Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k zajištění terapeutické péče pro osoby blízké oběti, je-li to vhodné, zejména pokud jde o akutní psychologickou pomoc.

Hlava V

Intervenční programy nebo opatření

Článek 15

Obecné zásady

1. Každá smluvní strana bude v souladu s vnitrostátními předpisy zajišťovat a rozvíjet účinné programy nebo účinná intervenční opatření pro osoby uvedené v článku 16 odstavci 1 a 2, s cílem předcházet nebezpečí a snižovat rizika recidivy sexuálně motivovaných trestných činů páchaných na dětech. Takové programy nebo opatření budou dostupné po celou dobu trestního řízení, v rámci vězeňského prostředí i mimo něj, a to v souladu s podmínkami stanovenými vnitrostátními předpisy.
2. Každá smluvní strana v souladu s vnitrostátními předpisy zajistí a bude podporovat rozvoj partnerství a dalších forem spolupráce mezi příslušnými orgány, zejména zdravotnickými zařízeními a sociálními, soudními a dalšími orgány a institucemi, odpovědnými za péči o osoby uvedené v článku 16 odstavci 1 a 2.
3. Každá smluvní strana v souladu se svými vnitrostátními předpisy zajistí vyhodnocování nebezpečí a rizik možné recidivy trestných činů stanovených touto Úmluvou u osob uvedených v článku 16, odstavci 1 a 2, a to s cílem stanovit vhodná opatření.
4. Každá smluvní strana v souladu s vnitrostátními předpisy zajistí vyhodnocování účinnosti uplatněných programů a opatření.

Článek 16

Adresáti intervenčních programů a opatření

1. Každá smluvní strana v souladu se svými vnitrostátními předpisy a při zachování zásady presumpce nevinny zajistí přístup osob stíhaných za trestný čin stanovený touto Úmluvou k programům nebo opatřením uvedeným v článku 15 odstavci 1, a to za podmínek, které neporušují právo na obhajobu a právo na spravedlivý a nestranný proces, a ani s ním nejsou v rozporu.
2. Každá smluvní strana v souladu se svými vnitrostátními předpisy zajistí přístup osob odsouzených za trestné činy stanovené touto Úmluvou k programům nebo opatřením uvedeným v článku 15 odstavci 1.
3. Každá smluvní strana v souladu se svými vnitrostátními předpisy zajistí, aby intervenční programy nebo opatření byly vytvořeny nebo upraveny tak, aby odpovídaly zvláštním vývojovým požadavkům

děti, které se dopustily sexuálně motivovaného trestného činu, včetně dětí, které ještě nedosáhly věku trestní odpovědnosti, s cílem léčit jejich problémy sexuálního chování.

Článek 17

Informace a souhlas

1. Každá smluvní strana v souladu se svými vnitrostátními předpisy zajistí, aby osoby uvedené v článku 16, kterým jsou navrženy intervenční opatření nebo programy, byly plně informovány o důvodech takového návrhu, a aby se navrženého programu nebo opatření účastnili za podmínky souhlasu založeného na plné znalosti faktů.

2. Každá smluvní strana v souladu se svými vnitrostátními předpisy zajistí, aby osoby, kterým jsou programy nebo opatření nabízeny, je mohly odmítnout; a jedná-li se o osoby odsouzené, aby tyto byly informovány o možných důsledcích takového odmítnutí.

Hlava VI

Trestní právo hmotné

Článek 18

Pohlavní zneužití

1. Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby byla zajištěna trestnost následujícího úmyslného jednání:

a) účast na sexuálních praktikách s dítětem, které podle vnitrostátních předpisů nedosáhlo zákonem stanoveného věku pro sexuální praktiky;

b) účast na sexuálních praktikách s dítětem pokud:

- je použito nátlaku, síly nebo pohnutků; nebo

- dojde ke zneužití dítěte z pozice požívané důvěry, nadřazenosti nebo vlivu nad dítětem, a to i v rodině; anebo

- dojde ke zneužití dítěte v obzvláště zranitelné situaci, zejména pokud se jedná o dítě s mentálním či fyzickým postižením, či dítě ve stavu závislosti.

2. Pro účely použití odstavce 1 stanoví věk, pod který je zakázána účast na sexuálních praktikách s dítětem.

3. Cílem ustanovení článku 18 odstavce 1 a) není dotčena úprava konsensuálních sexuálních praktik mezi nezletilými.

Článek 19

Trestné činy spojené s dětskou prostitucí

1. Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby byla zajištěna trestnost následujícího úmyslného jednání:

- a) zjednání dítěte k prostituci a přiměnění dítěte k prostituci;
- b) nucení dítěte k prostituci nebo kořistění z takového jednání nebo jiné vykořisťování dítěte za obdobným účelem;
- c) nákup sexuálních služeb dětí (využití dětské prostituce).

2. Pro účely tohoto článku se „dětskou prostitucí“ rozumí zneužívání dítěte k sexuálním praktikám, kdy jsou za účast dítěte na sexuálních praktikách poskytovány či slibovány peníze nebo jiné odměny, platby či výhody, bez ohledu na to, zda jsou tyto odměny, peníze, přísliby nebo výhody poskytovány dítěti nebo třetí osobě.

Článek 20

Trestné činy týkající se dětské pornografie

1. Každá smluvní strana přijme legislativní nebo jiná nezbytná opatření s cílem učinit trestnými následující úmyslná jednání, pokud jsou činěna v rozporu s právem:

- a) výroba dětské pornografie;
- b) nabízení a zpřístupňování dětské pornografie;
- c) šíření a předávání dětské pornografie;
- d) získávání a zprostředkování dětské pornografie;
- e) držení dětské pornografie;
- f) vědomé získávání přístupu k dětské pornografii prostřednictvím komunikačních a informačních technologií.

2. Pro účely tohoto článku se „dětskou pornografií“ rozumí jakýkoli materiál, který vizuálně zobrazuje dítě, které se účastní skutečného nebo předstíraného sexuálně explicitního jednání nebo jakékoli zobrazení pohlavních orgánů dítěte k primárně sexuálním účelům.

3. Každá smluvní strana si může vyhradit právo neuplatnit plně nebo zčásti odstavec 1 písmeno a) a e) týkající se výroby a držení pornografického materiálu:

- založeného výhradně na simulovaných zobrazeních nebo realistických znázorněních neexistujícího dítěte;

- v němž účinkují děti, které dosáhly věku určeného na základě článku 18 odstavce 2, pokud jsou tato zobrazení vyráběna a držena jimi samými s jejich souhlasem a pouze pro jejich soukromé účely.

4. Každá smluvní strana si může vyhradit právo neuplatnit plně nebo zčásti ustanovení odstavce 1 písmene f).

Článek 21

Trestné činy týkající se účasti dítěte na pornografických představeních

1. Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby byla zajištěna trestnost následujícího úmyslného jednání:

- a) zjednání účasti dítěte na pornografických představeních nebo přiměnění dítěte k účasti na těchto představeních;
- b) nucení dítěte k účasti na pornografických představeních nebo kořistění z takového jednání nebo jiné vykořisťování dítěte za obdobným účelem;
- c) vědomá účast na pornografických představeních, kde vystupují děti.

2. Každá smluvní strana si může vyhradit právo omezit uplatnění odstavce 1 písmene c) na situace, kdy dítě bylo najímáno nebo nuceno podle odstavce 1 písmene a) nebo b).

Článek 22

Ohrožování výchovy dětí

Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby byla zajištěna trestnost úmyslného přiměnění dítěte, které nedosáhlo věku určeného na základě článku 18 odstavce 2, k přítomnosti u pohlavního zneužívání nebo sexuálních aktivit za účelem sexuálního uspokojení, i když se takových praktik samo nemusí účastnit.

Článek 23

Svádění dětí za sexuálními účely

Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby byla zajištěna trestnost úmyslného návrhu dospělé osoby dítěti, které nedosáhlo věku určeného na základě článku 18 odstavce 2, prostřednictvím komunikačních a informačních technologií, k setkání za účelem spáchání trestného činu podle článku 18 odstavce 1 písmene a) nebo článku 20 odstavce 1 písmene a) na dítěti, pokud po tomto návrhu následovalo jednání přímo směřující k uskutečnění takového setkání.

Článek 24

Účastenství a pokus

1. Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby byla zajištěna trestnost jakékoliv úmyslné formy účastenství na spáchání trestného činu podle této Úmluvy.

2 Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby byla zajištěna trestnost úmyslného pokusu spáchat trestný čin podle této Úmluvy.

3. Každá smluvní strana si vyhrazuje právo neuplatnit zcela nebo jen zčásti ustanovení odstavce 2 na trestné činy podle článku 20 odstavce 1 písmen b), d), e) a f) a článku 21 odstavce 1 písmene c), článku 22 a článku 23.

Článek 25

Působnost

Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby rozsah působnosti zahrnoval jakékoliv trestné činy podle této Úmluvy, pokud byl takový čin spáchán:

- a) na území této smluvní strany; nebo
- b) na palubě lodi plující pod vlajkou této smluvní strany; nebo
- c) na palubě letadla registrovaného podle práva této smluvní strany; nebo
- d) občanem této smluvní strany; nebo
- e) osobou, která má obvyklé bydliště na území této smluvní strany.

2. Každá smluvní strana bude usilovat o přijetí legislativních nebo jiných opatření, která budou nezbytná k tomu, aby rozsah působnosti zahrnoval jakékoliv trestné činy podle této Úmluvy, pokud byl trestný čin spáchán na občanovi nebo osobě mající obvyklé bydliště na území této smluvní strany.

3. Každá smluvní strana může při podpisu nebo uložení ratifikační listiny, listiny o přijetí, schválení či přistoupení, nebo v prohlášení zaslaném generálnímu tajemníkovi Rady Evropy prohlásit, že si vyhrazuje právo nevyužít nebo využít pouze ve zvláštních případech pravidla podle odstavce 1 písmene e) tohoto článku nebo že využití tohoto pravidla podmiňuje.

4. Pro smluvní stíhání trestných činů podle článků 18, 19, 20 odstavce 1 písmene a) a článku 21 odstavce 1 písmen a) a b) této Úmluvy přijme každá smluvní strana taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby působnost podle odstavce 1 písmene d) nebyla podmíněna skutečností, že jsou tyto činy trestné také v místě, kde byly spáchány.

5. Každá smluvní strana může při podpisu nebo uložení ratifikační listiny, listiny o přijetí, schválení či přistoupení, nebo v prohlášení zaslaném generálnímu tajemníkovi Rady Evropy prohlásit, že si vyhrazuje právo omezit použití odstavce 4 tohoto článku, pokud se jedná o trestné činy podle článku 18 odstavce b), druhá a třetí odrážka, na případy, kdy má osoba obvyklé bydliště na území této smluvní strany.

6. Pro smluvní stíhání trestných činů podle článků 18, 19, 20 odstavce 1 písmene a) a článku 21 této Úmluvy, přijme každá smluvní strana taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k

tomu, aby rozsah její působnosti podle odstavce 1 písmen d) a e) nebyl podmíněn tím, že trestnímu stíhání předcházelo oznámení oběti nebo státu, ve kterém byly spáchány trestné činy.

7. Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k založení působnosti ve vztahu k trestným činům podle této Úmluvy, pokud se pachatel nachází na území této smluvní strany a tato ho nevydá druhé smluvní straně pouze z důvodu jeho/její státní příslušnosti.

8. Pokud více než jedna smluvní strana dovozuje působnost ve vztahu k domnělým trestným činům podle této Úmluvy, dotčené smluvní strany budou, je-li to vhodné, konzultovat tuto otázku s cílem zvolení nejvhodnějšího místa stíhání.

9. Aniž jsou dotčena obecná pravidla mezinárodního práva, tato Úmluva nevyklučuje výkon trestněprávní působnosti smluvní strany v souladu s jejími vnitrostátními právními předpisy.

Článek 26

Odpovědnost právnických osob

1. Každá smluvní strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby zajistila, že právnická osoba může být učiněna odpovědnou za trestný čin ustavený podle této Úmluvy, spáchaný v její prospěch jakoukoli fyzickou osobou, která v ní má vedoucí postavení, ať již jedná samostatně nebo jako člen orgánu této právnické osoby, na základě:

- (a) pravomoci jednat navenek jménem právnické osoby;
- (b) pravomoci přijímat rozhodnutí jménem právnické osoby;
- (c) pravomoci vykonávat kontrolu v rámci právnické osoby.

2. Kromě případů, na něž se již vztahují ustanovení v odstavci 1, podnikne každá smluvní strana nezbytná opatření pro zajištění toho, že právnická osoba může být uznána odpovědnou v případech, kdy nedostatek dohledu nebo kontroly ze strany fyzické osoby zmíněné v odstavci 1 umožnil spáchání trestného činu, ustaveného v souladu s touto Úmluvou, ve prospěch této právnické osoby fyzickou osobou jednající v rámci její pravomoci.

3. Podle právních principů smluvní strany může být odpovědnost právnické osoby trestní, občanskoprávní nebo správní.

4. Tato odpovědnost nebude mít vliv na trestní odpovědnost fyzických osob, které trestný čin spáchaly.

Článek 27

Sankce a opatření

1. Každá smluvní strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby za spáchání trestných činů uvedených v této Úmluvě bylo možné uložit účinné, přiměřené a odrazující

sankce, s ohledem na závažnosti trestných činů. Tyto sankce zahrnují možnost uložit trest odnětí svobody ve výši, která zakládá důvod pro vydání osoby do cizího státu.

2. Každá smluvní strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby za spáchání trestných činů uvedených v článku 26 bylo možné uložit účinné, přiměřené a odrazující sankce, které zahrnují peněžité pokuty trestněprávní nebo jiné povahy, a mohou zahrnovat i jiná opatření, zejména:

- a) odebrání oprávnění pobírat veřejné výhody nebo podpory;
- b) dočasný nebo trvalý zákaz provozování obchodní činnosti;
- c) uložení soudního dohledu;
- d) zrušení rozhodnutím soudu.

3. Každá smluvní strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k:

a) umožnění zajištění a propadnutí:

- věcí, dokumentů a dalších materiálních prostředků použitých ke spáchání trestných činů podle této Úmluvy nebo k usnadnění jejich spáchání;

- výnosů z těchto trestných činů nebo zajištění a zabavení věci, jejíž hodnota odpovídá těmto výnosům;

b) umožnění dočasného nebo trvalého uzavření provozoven použitých ke spáchání trestných činů podle této Úmluvy, aniž by byla dotčena práva třetích osob v dobré víře, nebo dočasnému či trvalému zákazu pachatelům těchto trestných činů vykonávat zaměstnání nebo dobrovolnickou činnost v oboru, kde přicházejí do styku s dětmi a v rámci jejichž výkonu byly tyto trestné činy spáchány.

4. Každá smluvní strana může přijmout další nezbytná opatření vůči pachatelům trestných činů, jako např. zbavení rodičovských práv nebo monitorování nebo dohled nad odsouzenými osobami.

5. Každá smluvní strana může stanovit, že výnosy z trestné činnosti nebo propadnutý majetek podle tohoto článku mohou být převedeny do speciálního fondu určeného k financování programů prevence a pomoci obětem trestných činů podle této Úmluvy.

Článek 28

Přítěžující okolnosti

Každá smluvní strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby následující skutečnosti, pokud již nejsou zahrnuty do skutkové podstaty trestného činu, mohly být v souladu s příslušnými ustanoveními vnitrostátního práva brány v úvahu jako přítěžující okolnosti při ukládání trestů u trestných činů podle této Úmluvy:

- a) trestným činem byla oběti způsobena vážná fyzická nebo psychická újma;
- b) trestnému činu předcházelo nebo byl provázen mučením nebo hrubým násilím;
- c) trestný čin byl spáchán vůči zvláště zranitelné oběti;

- d) trestný čin byl spáchán členem rodiny, osobou, která žije s dítětem v jedné domácnosti, nebo osobou, která zneužila svého postavení;
- e) trestný čin byl spáchán společným jednáním více pachatelů;
- f) trestný čin byl spáchán v rámci organizované zločinecké skupiny;
- g) pachatel byl již dříve odsouzen za skutky téže povahy.

Článek 29

Předešlá odsouzení

Každá smluvní strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby v rámci uložení trestu bylo možné zohlednit konečné odsuzující rozsudky vydané druhou smluvní stranou za trestné činy podle této Úmluvy.

Hlava VII

Vyšetřování, trestní stíhání a procesní právo

Článek 30

Zásady

1. Každá smluvní strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby vyšetřování a trestní řízení probíhalo v nejlepším zájmu dítěte a s respektem k jeho právům.
2. Každá smluvní strana přijme ochranný přístup k obětem, zajišťující, aby vyšetřování a trestní řízení nezhoršilo trauma utrpěné dítětem a po ukončení trestního řízení byla v případě potřeby poskytnuta pomoc.
3. Každá smluvní strana zajistí, aby vyšetřování a trestní stíhání probíhaly jako přednostní řízení bez jakéhokoliv neodůvodněného zdržení.
4. Každá smluvní strana zajistí, aby opatřeními přijatými podle této hlavy nebylo dotčeno právo na obhajobu a požadavek na spravedlivý a nestranný proces podle článku 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
5. Každá smluvní strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná, v souladu se základními zásadami vnitrostátního práva, a která:
 - zaručí účinné vyšetřování a trestní stíhání trestných činů podle této Úmluvy, umožňující, je-li to potřeba, tajné operace;
 - umožní, aby útvary nebo služby odpovědné za vyšetřování mohly identifikovat oběti trestných činů podle článku 20, zejména použitím analýzy materiálů dětské pornografie, jako např. fotografií,

audiovizuálních nahrávek, přístupným, šířeným a předávaným komunikačními a informačními technologiemi.

Článek 31

Obecná opatření ochrany

1. Každá smluvní strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k ochraně práv a zájmu obětí, včetně zajištění jejich zvláštních potřeb jako svědků, ve všech fázích vyšetřování a trestního řízení, zejména tím, že:

a) je poučí o jejich právech a službách, které jim jsou k dispozici, vyjma případů, kdy si nepřejí takové informace dostávat, o vypořádání se s jejich stížnostmi, bodech obžaloby, o obecném průběhu vyšetřování nebo řízení a jejich roli v rámci řízení i o výsledcích řízení v jejich věci;

b) zajistí, aby alespoň v případech, kdy by oběti a jejich rodiny mohly být vystaveny nebezpečí, byly tyto informovány, zdali stíhaná nebo odsouzená osoba byla částečně nebo úplně osvobozena;

c) jim v rámci pravidel vnitrostátního práva poskytnou možnost být slyšen, předložit důkazní prostředky a zvolit formu vyjádření jejich potřeb a názorů pohledů na věc, a to přímo nebo prostřednictvím prostředníka, a tato vzít do úvahy;

d) jim poskytnou odpovídající pomoc tak, aby jejich práva a zájmy byly náležitě zajištěny a zohledněny;

e) ochrání jejich soukromí, totožnosti a podobu a přijmou opatření podle vnitrostátního práva, aby se předešlo veřejnému šíření informací, které by mohly vést k jejich identifikaci;

f) zajistí bezpečnost obětí, jejich rodin a svědků svědčících v jejich prospěch před nebezpečím zastrasování, odplaty a opakované viktimizace obětí;

g) zajistí, aby se oběti a pachatele trestných činů nedostali do přímého kontaktu ve vyšetřovacích služebnách a soudních místnostech, vyjma případů, kdy odpovědné orgány rozhodly opačně s ohledem na nejlepší zájem dítěte, nebo pokud takový kontakt je nezbytný pro účely vyšetřování nebo trestního řízení.

2. Každá smluvní strana zajistí obětem od prvního kontaktu s odpovědnými orgány přístup k informacím o odpovídajícím soudním a správním řízení.

3. Každá smluvní strana zajistí v případě oprávněné potřeby bezplatný přístup oběti k právní pomoci, v případě, že oběť může mít postavení účastníka trestního řízení.

4. Každá smluvní strana zajistí možnost, aby soudní orgán mohl stanovit zvláštního zástupce oběti, v případě že podle vnitrostátního práva může tato mít postavení účastníka trestního řízení a osoby nadané rodičovskými právy nemohou dítě z důvodu střetu zájmů zastupovat.

5. Každá smluvní strana poskytne prostřednictvím legislativních nebo jiných opatření a v souladu s podmínkami stanovenými vnitrostátním právem možnosti skupinám, nadacím, asociacím, vládním a nevládním organizacím poskytovat pomoc a/nebo podporovat oběti, vyjádří-li s tím tyto souhlas, v rámci trestního řízení týkajícího se trestných činů podle této Úmluvy.

6. Každá smluvní strana zajistí, aby informace předávané oběti podle ustanovení tohoto článku byly předávány způsobem zohledňujícím věk, úroveň vyspělosti a jazyk, kterému tyto rozumí.

Článek 32

Zahájení řízení

Každá smluvní strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby vyšetřování nebo trestní stíhání trestných činů podle této Úmluvy nebylo podmíněno oznámením nebo obviněním ze strany oběti, a aby se v trestním řízení mohlo pokračovat i tehdy, pokud oběť svou výpověď stáhla.

Článek 33

Promlčení

Každá smluvní strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby promlčecí lhůta pro zahájení trestního řízení stanoveného podle článků 18, 19 odstavce 1 písmen a) a b) a článku 21 odstavce 1 písmen a) a b) trvala dostatečně dlouhou dobu, tak aby bylo možné zahájit řízení poté, co oběť dosáhla zletilosti, přičemž bude délka této doby úměrná závažnost příslušného trestného činu.

Článek 34

Vyšetřování

1. Každá smluvní strana přijme taková nezbytná opatření, aby zajistila, že osoby, útvary a služby odpovědné za vyšetřování budou specializovány na boj proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání dětí anebo jsou pro tyto účely vyškoleny určené osoby. Tyto útvary a služby budou mít k dispozici odpovídající finanční zdroje.

2. Každá smluvní strana se zavazuje přijmout taková legislativní nebo jiná nezbytná opatření, aby nejistota v případě stanovení skutečného věku oběti nebránila zahájení trestního vyšetřování.

Článek 35

Výslech dítěte

1. Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná nezbytná opatření, aby zajistila, že:

- a) výslechy dětí proběhnou bez zbytečného prodlení poté, co byly skutečnosti oznámeny příslušným orgánům;
- b) v případě potřeby proběhnou výslechy dětí v prostorách určených nebo upravených pro tyto účely;
- c) výslechy dětí budou prováděny odborníky vyškolenými k tomuto účelu;

- d) kdy je to možné a vhodné, provedou všechny výsledky dítěte tytéž osoby;
- e) počet výslechů bude co nejnižší a výsledky budou prováděny pouze tehdy, pokud je to naprosto nezbytné pro účely trestního řízení;
- f) dítě může být doprovázeno svým právním zástupcem nebo případně dospělou osobou podle svého výběru, vyjma případů, kdy v souvislosti s touto osobou bylo přijato odůvodněné rozhodnutí v opačném smyslu.

2. Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná nezbytná opatření, aby mohly být všechny výsledky oběti nebo případně dítěte, které vystupuje jako svědek, zaznamenány na video, a aby tyto videozáznamy mohly být v souladu s ustanoveními vnitrostátního práva použity jako důkazy při soudním řízení.

3. V případech, kdy je věk oběti nejistý a lze ji důvodně považovat za dítě, použijí se opatření podle ustanovení odstavců 1 a 2, než bude její skutečný věk zjištěn.

Článek 36

Řízení před trestním soudem

1. Každá smluvní strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby s ohledem na pravidla, kterými se řídí nezávislost výkonu právních povolání, bylo zajištěno vzdělávání týkající se práv dětí, sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí a takové vzdělávání bylo dostupné pro všechny osoby činné v trestním řízení, zejména soudce, státní zástupce a advokáty.

2. Každá smluvní strana se zavazuje přijmout taková legislativní nebo jiná nezbytná opatření, v souladu s pravidly vnitrostátního práva k tomu, aby:

- a) soudce mohl nařídit neveřejné jednání;
- b) výslech oběti mohl proběhnout, aniž by tato byla přítomna v soudní síni, především s využitím vhodných komunikačních technologií.

Hlava VIII

Záznam a uchování údajů

Článek 37

Záznam a uchování národních údajů o odsouzených sexuálních delikventech

1. Za účelem prevence a stíhání trestných činů naplňujících skutkové podstaty podle této Úmluvy, každá smluvní strana přijme legislativní nebo jiná opatření nezbytná pro sběr a uchování, v souladu s příslušnými ustanoveními o ochraně osobních údajů a odpovídajícími pravidly a zárukami uvedenými v právních předpisech daného státu, údajů o totožnosti a genetickém profilu (DNA) osob odsouzených za trestné činy podle této Úmluvy.

2. Každá smluvní strana při podpisu nebo při uložení své ratifikační listiny nebo listiny o přijetí, schválení či přistoupení sdělí generálnímu tajemníkovi Rady Evropy název a adresu centrálního vnitrostátního orgánu odpovědného ve věcech uvedených v odstavci 1.

3. Každá smluvní strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, které budou nezbytná k tomu, aby informace uvedené v odstavci 1 mohly být předány kompetentním orgánům druhé smluvní strany, v souladu s podmínkami stanovených vnitrostátními právními předpisy a příslušnými mezinárodními instrumenty.

Hlava IX

Mezinárodní spolupráce

Článek 38

Obecné zásady a opatření mezinárodní spolupráce

1. Všechny smluvní strany budou vzájemně spolupracovat, v souladu s ustanoveními této Úmluvy při použití příslušných použitelných mezinárodních a regionálních instrumentů, pravidel založených na jednotných nebo recipročních úpravách právních předpisů a vnitrostátního práva, v co největším rozsahu, za účelem:

- a) předcházení a potírání sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí;
- b) ochrany a pomoci obětem;
- c) vyšetřování nebo řízení týkajících se trestných činů podle této Úmluvy.

2. Každá smluvní strana se zavazuje přijmout taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby oběti trestných činů podle této Úmluvy spáchaných na území jiné smluvní strany, než té kde pobývají, mohly podávat stížnost u odpovědných orgánů státu bydliště.

3. Pokud smluvní strana, která váže vzájemnou pomoc ve věcech trestních nebo vydání na existenci uzavřené smlouvy, obdrží žádost o vzájemnou pomoc nebo vydání od smluvní strany, se kterou neuzavřela obdobnou smlouvu, tato smluvní strana může pokládat tuto Úmluvu za právní základ pro vzájemnou pomoc ve věcech trestních nebo pro vydání ve věcech trestných činů podle této Úmluvy.

4. Každá smluvní strana bude ve vhodných případech prosazovat zařazení prevence a potírání sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí do programů rozvojové spolupráce třetím zemím.

Hlava X

Kontrolní mechanismus

Článek 39

Výbor smluvních stran

1. Výbor smluvních stran se skládá ze zástupců smluvních stran Úmluvy.
2. Výbor smluvních stran svolává generální tajemník Rady Evropy. První zasedání Výboru se uskuteční do roka ode dne, kdy tato Úmluva vstoupila v platnost pro desátého signatáře, který ji ratifikoval. Následně se pak zasedání bude konat kdykoliv, kdy o to generálního tajemníka požádá alespoň jedna třetina smluvních stran.
3. Výbor smluvních stran přijme vlastní jednací řád.

Článek 40

Ostatní zástupci

1. Parlamentní shromáždění Rady Evropy, komisař pro lidská práva, Evropský výbor pro trestní problematiku (CDPC) a další příslušné mezivládní výbory Rady Evropy určí své zástupce ve Výboru smluvních stran.
2. Výbor ministrů může vyzvat ostatní orgány Rady Evropy, aby na základě konzultací s Výborem smluvních stran určily svého zástupce.
3. Zástupci občanské společnosti a zejména zástupci nevládních organizací mohou být přijati jako pozorovatelé Výboru smluvních stran postupem stanoveným příslušnými pravidly Rady Evropy.
4. Zástupci určení podle odstavců 1 až 3 se účastní na zasedání Výboru smluvních stran bez volebního práva.

Článek 41

Funkce Výboru smluvních stran

1. Výbor smluvních stran dbá na provádění této Úmluvy. Jednací řád Výboru smluvních stran určí proces hodnocení provádění této Úmluvy.
2. Výbor smluvních stran bude usnadňovat sběr, analýzu a výměnu informací, zkušeností a příkladů dobré praxe mezi státy za účelem zvýšení jejich schopnosti předcházet sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání dětí a jejich potírání.
3. Úkolem Výboru smluvních stran je též, tam kde to je vhodné:
 - a) usnadňovat účinné používání a provádění této Úmluvy, včetně identifikace jakýchkoliv problémů a účinků jakýchkoliv prohlášení nebo výhrad učiněných podle této Úmluvy;
 - b) vyjádřit názor na otázky týkající se použití této Úmluvy a usnadňovat výměnu informací o významném právním, politickém nebo technologickém vývoji.
4. Výboru smluvních stran ve výkonu funkcí vyplývajících z tohoto článku poskytne pomoc Sekretariát Rady Evropy.

5. Evropský výbor pro trestní problematiku (CDPC) bude pravidelně informován o činnostech uvedených v odstavcích 1, 2 a 3 tohoto článku.

Hlava XI

Vztah k dalším mezinárodním instrumentům

Článek 42

Vztah k Úmluvě OSN o právech dítěte a jejímu Opčnímu protokolu týkajícímu se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie

Touto Úmluvou nejsou dotčena práva a povinnosti vyplývající z ustanovení Úmluvy OSN o právech dítěte a jejího Opčního protokolu týkajícího se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie; jejím cílem je posílit ochranu založenou na těchto instrumentech a rozvíjet a doplnit normy v nich obsažené.

Článek 43

Vztah k jiným mezinárodním instrumentům

1. Touto Úmluvou nejsou dotčeny práva a povinnosti vyplývající z ustanovení ostatních mezinárodních instrumentů, jichž jsou smluvní strany této Úmluvy stranami nebo se jimi stanou, a které obsahují ustanovení týkající se oblastí upravených touto Úmluvou, a které zajišťují větší ochranu a pomoc dětským obětem sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání.
2. S cílem doplnit nebo posílit ustanovení této Úmluvy nebo usnadnit použití zásad zakotvených touto Úmluvou, mohou smluvní strany Úmluvy mezi sebou uzavřít dvoustranné nebo vícestranné dohody o otázkách upravených touto Úmluvou.
3. Smluvní strany, které jsou členy Evropské unie, uplatňují při svých vzájemných vztazích pravidla Evropského společenství a Evropské unie, pokud pro dotčený zvláštní předmět existují pravidla Evropského společenství nebo Evropské unie, aniž by byl dotčen cíl a účel této Úmluvy, a aniž by bylo dotčeno její plné uplatnění ostatními smluvními stranami.

Hlava XII

Změny Úmluvy

Článek 44

Změny

1. Veškeré návrhy změn Úmluvy navržené smluvní stranou musí být sděleny generálnímu tajemníkovi Rady Evropy a jím předány členským státům Rady Evropy, signatářům, ostatním smluvním stranám Úmluvy, Evropskému společenství, ostatním státům, které byly přizvány k podpisu této Úmluvy v souladu s ustanovením článku 45 odstavce 1, a všem státům přizvaným přistoupit k této Úmluvě podle ustanovení článku 46 odstavce 1.
2. Veškeré změny Úmluvy navržené smluvní stranou Úmluvy musí být sděleny Evropskému výboru pro trestní problematiku (CDPC), který předá stanovisko k těmto návrhům Výboru ministrů.
3. Výbor ministrů přezkoumá navrhované změny a stanovisko doručené CDPC a po konzultacích s členskými státy, které nejsou smluvními stranami této Úmluvy, může změny Úmluvy přijmout.
4. Text změn přijatých Výborem ministrů podle odstavce 3 tohoto článku bude postoupen smluvním stranám ke sdělení jejich souhlasu.
5. Veškeré změny přijaté podle odstavce 3 tohoto článku vstoupí v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí lhůty jednoho měsíce po datu, kdy všechny smluvní strany informovaly generálního tajemníka o souhlasu s návrhem změn.

Hlava XIII

Závěrečná ustanovení

Článek 45

Podpis a vstup v platnost

1. Tato Úmluva je otevřena k podpisu členskými státy Rady Evropy, nečlenskými státy, které se podílely na vypracování této Úmluvy a Evropskému společenství.
2. Tato Úmluva se předkládá k ratifikaci, přijetí či schválení. Ratifikační listina, listiny o přijetí či schválení jsou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy.
3. Tato Úmluva vstoupí v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců po datu, ke kterému 5 signatářů, z nichž alespoň 3 jsou členské státy Rady Evropy, vyjádřili souhlas být vázání touto Úmluvou podle ustanovení předcházejícího odstavce.
4. Ve vztahu ke státu uvedenému v odstavci 1 anebo Evropskému společenství, jenž následně vyjádří souhlas být vázán Úmluvou, Úmluva vstoupí v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců po datu uložení ratifikační listiny, listin o přijetí či schválení.

Článek 46

Přistoupení k Úmluvě

1. Po vstupu této Úmluvy v platnost může Výbor ministrů, po konzultacích se smluvními stranami Úmluvy a obdržení jejich jednomyslného souhlasu, vyzvat kterýkoli nečlenský stát Rady Evropy,

který se nepodílel na vypracování této Úmluvy, aby přistoupil k této Úmluvě, a to na základě rozhodnutí přijatého většinou stanovenou článkem 20 písmeno d) Statutu Rady Evropy, formou jednomyslného hlasování zástupců smluvních států oprávněných zasedat ve Výboru ministrů.

2. Ve vztahu ke každému přistupujícímu státu vstupuje Úmluva v platnost prvním dnem měsíce, který následuje po uplynutí tří měsíců od data uložení listiny o přistoupení u generálního tajemníka Rady Evropy.

Článek 47

Územní působnost

1. Každý stát nebo Evropské společenství může při podpisu nebo při uložení své ratifikační listiny nebo listiny o přijetí, schválení či přistoupení vymezit území, na které / která se tato Úmluva vztahuje.

2. Každá smluvní strana může poté kdykoli formou prohlášení adresovaném generálnímu tajemníkovi Rady Evropy rozšířit působnost této Úmluvy na jakékoli další území vymezené v tomto prohlášení, jehož mezinárodní vztahy zastřešuje nebo jménem kterého může uzavírat závazky. Ve vztahu k tomuto území, Úmluva vstoupí v platnost prvním dnem měsíce, který následuje po uplynutí tří měsíců od data doručení tohoto prohlášení generálnímu tajemníkovi.

3. Každé prohlášení uskutečněné podle předcházejících dvou odstavců může být pro každé území, které je v tomto prohlášení uvedeno, odvoláno oznámením generálnímu tajemníkovi Rady Evropy. Odvolání prohlášení nabude účinku prvním dnem měsíce, který následuje po uplynutí tří měsíců od data doručení tohoto oznámení generálnímu tajemníkovi.

Článek 48

Výhrady

K ustanovením této Úmluvy nemohou být přijaty žádné výhrady, s výjimkou těch, které jsou výslovně umožněny. Kterákoli výhrada může být kdykoli odvolána.

Článek 49

Vypovězení

Každá smluvní strana může kdykoli vypovědět tuto Úmluvu oznámením zaslaným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy. Toto vypovězení nabývá účinku prvním dnem měsíce, který následuje po uplynutí tří měsíců od data doručení tohoto oznámení generálnímu tajemníkovi.

Článek 50

Oznámení

1. Generální tajemník Rady Evropy oznámí členským státům Rady Evropy, všem signatářským státům, všem smluvním státům, Evropskému společenství a každému státu, který byl přizván k podpisu této Úmluvy podle ustanovení článku 45, a každému státu, který byl přizván k přistoupení k této Úmluvě podle ustanovení článku 46:

- a) každý podpis;
- b) uložení každé ratifikační listiny nebo listiny o přijetí, schválení nebo přistoupení;
- c) každé datum vstupu této Úmluvy v platnost v souladu s články 45 a 46;
- d) každou změnu přijatou podle článku 44 a datum vstupu v platnost této změny;
- e) každou výhradu podle článku 48;
- f) každé vypovězení podle ustanovení článku 49;
- g) každý další akt, oznámení nebo sdělení týkající se této Úmluvy.

Na důkaz čehož připojili níže podepsaní řádně zplnomocnění zástupci k této Úmluvě své podpisy.

Dne 25. října 2007 v Lanzarote, v jazyce anglickém a francouzském, přičemž obě znění jsou stejně autentická, a v jednom vyhotovení, které je uloženo v archivech Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy zašle jejich ověřené opisy každému členskému státu Rady Evropy, nečlenským státům, které se podílely na vypracování této Úmluvy, Evropskému společenství a každému státu, který bude vyzván, aby přistoupil k této Úmluvě.

8 591449 037020

ISSN 1801-0393

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon: 272 927 011, fax: 974 887 395 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, nám. Hrdinů 1634/3, pošt. schr. 155/SB, 140 21 Praha 4, telefon: 974 817 289, fax: 974 816 871 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS s. r. o., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, tel.: 516 205 175, e-mail: sbirky@moraviapress.cz. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku z předcházejícího roku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce mezinárodních smluv. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2016 činí 5 000,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** MORAVIAPRESS s. r. o., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, celoroční předplatné a objednávky jednotlivých částek (dobírky) – 516 205 175, objednávky – knihkupci – 516 205 175, e-mail – sbirky@moraviapress.cz, zelená linka – 800 100 314. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej – Brno:** Ing. Jiří Hrazdil, Vranovská 16, SEVT, a. s., Česká 14; Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Obchodní galerie IBC (2. patro), Příkop 6; **České Budějovice:** SEVT, a. s., Česká 3, tel.: 387 319 045; **Cheb:** EFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Knihařství – Příbík, J. Švermy 14; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Olomouc:** Zdeněk Chumchal – Knihkupectví Tycha, Ostružnická 3; **Ostrava:** Nakladatelství Sagit a. s., Horní 457/1; **Otrokovice:** Ing. Kučeřík, Jungmannova 1165; **Pardubice:** ABONO s. r. o., Sportovců 1121, LEJHANEC, s. r. o., třída Míru 65; **Plzeň:** Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, nám. Českých bratří 8; **Praha 3:** Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Řipská 23; **Praha 4:** Tiskárna Ministerstva vnitra, Bartůňkova 4; **Praha 6:** PERIODIKA, Komornická 6; **Praha 9:** Abonentní tiskový servis-Ing. Urban, Jablonecká 362, po – pá 7 – 12 hod., tel.: 286 888 382, e-mail: tiskovy.servis@top-dodavatel.cz, DOVOZ TISKU SUWECO CZ, Klečákova 347; **Praha 10:** BMSS START, s. r. o., Vinohradská 190, MONITOR CZ, s. r. o., Třebohostická 5, tel.: 283 872 605; **Prerov:** Jana Honková-YAHO-i-centrum, Komenského 38; **Ústí nad Labem:** PNS Grosso s. r. o., Havířská 327, tel.: 475 259 032, fax: 475 259 029, KARTOON, s. r. o., Klíšská 3392/37 – vazby sbírek tel. a fax: 475 501 773, e-mail: kartoon@kartoon.cz; **Zábřeh:** Mgr. Ivana Patková, Žižkova 45; **Žatec:** Jindřich Procházka, Bezděkov 89 – Vazby Sbírek, tel.: 415 712 904. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevizování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamacce:** informace na tel. číslo 516 205 175. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.